SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятаймо про Україну!

VOL. XCVIII. No. 213. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, NOVEMBER 7, 1991. CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 7-го ЛИСТОПАДА 1991 Ч. 213. РІК XCVIII.

ПАРЛЯМЕНТ УКРАЇНИ ПОГОДИВСЯ ВЗЯТИ ДО УВАГИ ЕКОНОМІЧНИЙ ДОГОВІР

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — Тут у середу, 6-го листопада, на ранньому засіданні народні депутати України більшістю голосів вирішили дозволити Урядові України взяти до уваги договір про економічну співпрацю під умовою, що його ратифікує Верховна Рада України.

Як уже інформовано, це питання гостро дискутувалося в парляменті України минулого місяця, а також напередодні, тобто у вівторок, 5-го листопада, коли депутати розглянули текст договору про економічну співпрацю, яку уже підписали вісім республік.

Останнім часом у засобах масової інформації висловлювалась занепокоєність тим, що Україна через день-два підпише договір про економічну співпрацю. У зв'язку з цим члени парляменту вимагали звіту прем'єр-міністра України Вітольда Фокіна про працю Кабінету Міністрів України щодо економічного договору.

Виступивши зі звітом, В. Фокін розповів про ситуацію, що склалася навколо підписання договору і заявив, що Кабінет Міністрів твердо стоїть за ідею розвитку та поглиблення економічних відносин між незалежними державами колишнього СССР. Невизначеність у цьому питанні, сказав він, призводить до соціяльної напруги. Договір не підписано тому, що в ньому не враховані принципові побажання представників України. Згідно з рішенням Верховної Ради Кабінет Міністрів працював над погодженням тих статтей, які не враховують інтересів народу України. В результаті, заявив Фокін, чимало пропозицій України прийнято і внесено відповідні зміни до тексту договору. Однак дві статті залишаються неузгодженими. Фокін закликав депутатів взяти до уваги (парафувати) угоду з умовою, що Верховна Рада ратифікує її лише тоді, коли будуть узгоджені всі питання.

Вечором 5-го листопада текст договору студіювали та аналізували постійні комісії Верховної Ради, а голосування перенесли на дев'яту годину ранку 6-го листопада. Перед голосуванням про підсумки вечірнього аналізування говорили народні депутати Пилипчук, Печеров, Євтухов, Гришков, Коцюба, Головатий, Череп, Матвієнко, Танюк, Чепурний, Ємець, Рябокінь. Після них виступив В. Фокін і знову наголосив на необхідності підписання цього договору про економічну співпрацю.

Депутати вирішили голосувати поіменно за чотири пропозиції, які надійшли під час обговорення. Перша пропозиція — урядові України продовжити пра-

(Закінчення на стор. 4)

Хочуть провести окремий референдум

Ужгород (УНІАР). — Минулого четверга, 31-го жовтня, тут відбулося засідання Обласної Ради народних депутатів, на якому прокомуністичній більшості депутатів вдалося включити до порядку денного питання про адміністративний статус Закарпаття, обговоривши яке депутати схвалили резолюцію провести місцевий референдум про статус Закарпаття. Затверджено форму бюлетеню, який містить питання: „Чи погоджуєтеся ви, щоб Закарпаття отримало статус автономної території у складі незалежної України і не входило б до інших адміністративно - територіяльних утворень?"

Отже, 1-го грудня на Закарпатті крім всеукраїнського референдуму на підтримку Акту державности України проводитимеься і місцевий референдум, що визначить адміністративний статус Закарпаття.

Представники демократичного бльоку, висловлюючи протест проти ухваленого рішення, відмовилися від дальшої участи у сесії. Депутати — демократи Ужгородської Обласної Ради сподіються, що ВР України належним чином зареаґує на події у Закарпатті і внесе зміни до ухваленого рішення.

НАЦІОНАЛЬНА ҐВАРДІЯ УЗАКОНЕНА

Київ (ПБ УНС, Раїса Руденко). — Тут у понеділок, 4-го листопада, Верховна Рада України ухвалила закон про Національну Ґвардію України, яка покликана захищати суверенітет республіки, територіяльну цілісність і конституційні права громадян.

Постанову про введення в дію закону про Національну Ґвардію України ухвалили після гострої дискусії з приводу забезпечення Національної Ґвардії зброєю, майном тощо. Проєкт постанови передбачав, що Національну Ґвардію забезпечуватиме міністерство внутрішніх справ, а це означало б, що ґвардійці цілковито залежали б від міліції, бо змушені були б просити у них все, в тому числі й боєприпаси. Постанову про забезпечення Національної Ґвардії так і не ухвалили, але закон про Національну Ґвардію Україлни введено в дію з моменту його ухвали, тобто з 4-го листопада 1991 року.

Національна Ґвардія підкоряється не президентові України, як передбачалося законопроєктом, а Верховній Раді України. Так вирішили більшість членів парляменту.

Депутати на сесії ухвалили також закони про прикордонні війська України і про державний кордон України і постанову про введення в дію цих законів. Прикордонні війська забезпечуватимуть недоторканість кордону України на суші, морі, ріках, озерах й також охоронятимуть економічну зону України. Державний кордон позначатиметься знаками, визначеними законодавством України та міжнародними договорами. Пропуск через кордон здійснюватимуть прикордонні війська за документами на право в'їзду та виїзду.

До територіяльного моря України належать води на відстані 12 морських миль від лінії найбільшого відпливу. Іноземні військові кораблі проходитимуть через територіяльне море України згідно з правилами, встановленими Кабінетом Міністрів України. Підводні човни мають проходити на поверхні і під своїми прапорами.

Філядельфійський комітет продає жетони

Філядельфія. — Комітет Оборони Національних і Людських Прав України, який тепер діє як Комітет Руху, продовжує і поширює збірку фондів на допомогу демократичним силам в Україні на день Референдуму. Членки комітету, разом з добровольцями з молодечих організацій, будуть продавати жетони біля всіх церков у Філядельфії і околицях в неділю, 10-го листопада. Ціна жетонів 5 дол.

Збірка фондів відбувається на заклик Руху, переданий Іваном Драчем та Михайлом Горинем, щоб діяспора допомогла покрити кошти летючок, афішів і різних інших матеріялів.

Всі зібрані фонди будуть передані комітетом через Координаційний Комітет Допомоги Україні. Якщо хтось зацікавлений допомогти у продажі жетонів, проситься потелефонувати до Уляни Мазуркевич на число (215) 782-1019, або до Тамари Стадниченко на число (215) 884-1583.

Датки можна посилати чеком на: „Rukh Fund" на адресу: UHRC, Rukh Fund, P.O.Box 7101, Philadelphia, Pa. 19117.

Виступи Й. Шефтеля покажуть на телевізії

Мілвокі, Виск. — Недавно тут у Висканському університеті відбувся виступ адвоката-оборонця Івана Дем'янюка Йорама Шефтеля та сина підсудного Івана Дем'янюка, мол.

Цей виступ був спонзорований Українською Студентською Організацією згаданого університету та місцевим відділом організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні, а організатором цієї успішної імпрези була Віра Павляк, голова обидвох організацій. Вона також зорганізувала місцеву групу осіб, які постійно клопочуться у політичних діячів стейту та місцевого громадянства, щоби домагалися негайного звільнення з ув'язнення Івана Дем'янюка.

У своєму виступі адвокат Й. Шефтель гостро критикував ізраїльський окружний суд за форму переведення цілої розправи. Крім цього Й. Шефтель говорив і про неетичну поведінку всіх трьох суддів, які собі дозволяли на різні потягнення, що є недопускаемі та заборонені законами Ізраїля. Щоби підкреслити свої твердження адвокат І. Де-

(Закінчення на стор. 4)

Митрополит Філарет не визнає УАПцеркви

Москва. — Газета „Ізвєстія" помістила у числі з 4-го листопада коротку нотатку під заголовком „Церква також розділяється", у якій говориться, що процес суверенізації заторкнув також Церкву, а на Україні він став причиною розколу серед православних. Під теперішню пору в республіці діють Українська Православна Церква і Українська Автокефальна Православна Церква, різниця в поглядах яких є та, що одна відправляє свої Богослуження на церковнослов'янській мові і частинно підпорядкована московському Патріярхові Алєксєю II, а друга — по українськи і не признає московського Патріярха.

Як заявили церковні чинники, ця інформація є дуже спрощена і перекручена, може навіть зумисне, щоб вводити в блуд вірних, бо, наприклад, у випадку УАПЦеркви „Ізвєстія" навіть не подає імени Патріярха Київського і всієї України Мстислава.

Використовуючи Помісний Собор, який тепер відбувається в Києві Митрополит Київський Філарет звернувся до Патріярха московського і всієї Руси Алєксєя II і єпископату Російської Православної Церкви з проханням „дарувати Українській Православній Церкві повну канонічну самостійність, тобто законну автокефалію. Ми відкидаємо самозванчу автокефалію, яка довела православних вірних до розколу", — заявив Філарет. „Ми хочемо мати в Україні Церкву, яка буде перебувати в об'єднанні не тільки з Російською Православною, але з усіма православними помісними Церквами світу", — сказав Філарет. Покищо не відомо, — пише „Ізвєстія", що скаже московський Патріярх Алєксєй II.

Бандуристки з України прилетіли до Ню Йорку

Ню Йорк. — Сюди у вівторок, 5-го листопада, прилетіло шість членів ансамблю бандуристок „Чарівні струни" зі своєю диригенткою, які плянують виступи і зустрічі з бандуристами Ню Йорку в наступних двох тижнях. До цієї першої групи, яку на летовищі зустріли Володимир Корнага та Володимир Гнатківський, долучаться ще шість членів, які прилетять у вівторок, 12-го листопада.

Висупами ансамблю моloденьких бандуристок, як також їхнім приміщенням та опікою над ними займаються Варка Бачинська та Андрій Ластовецький, як дружній жест у відношенні до львів'янок. Слід підкреслити, що ансамбль приїхав до ЗСА без попередніх домовлень, тому опіку над ними переобрали добровольці, ніж ними Л. і А. Закревські, І. та І. Мокрівські, Б. і В. Слижі і Е. Камінський.

Потрібна однак дальша поміч над повним ансамблем в числі 16 осіб. Хто може допомогти в тому проситься зголошуватися до В. Бачинської (212) 533-3188 після шостої вечора, або до А. Ластовецького (212) 475-1547 після 7-ої вечора.

У СВІТІ

СОВЄТСЬКІ ГАЗЕТИ повідомили, що 29-го жовтня в районі Кременчуга було несподівано запущено зенітну раекту кляси „земля-повітря". Вона вибухнула недалеко від пускового майданчика. Генерал-полковник В. Актюрін пояснив, що це трапилося з вини вояка, який неправильно залучив кабель. На запитання, чи могла ракета вибухнути де-небудь у населеному пункті, В. Актюрін відповів: „Це виключено. На ракетних комплексах є запобіжні системи, вони називаються ‚захист від дурня'. У випадку чогось непередбаченого бойова частина ракети не вибухає, а саморуйнується".

З'ЇЗД НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ Росії прийняв рішення про новий державний прапор Російської федерації. Він складається з трьох кольорів: білого, синього і червоного.

В ХОРВАТІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ облога двох портів — Дубровника на Адріятиці і Вуковару на Дунаї. Їх обстрілюють з суші, з кораблів і з повітря. Лорд Карінґтон, який очолює комісію Европейської спільноти в питаннях юґославської кризи, назвав ці обстріли нічим не обґрунтованими. Вуковар протягом багатьох тижнів є відрізаний від решти Хорватії, однак його оборонці стійко відбивають щоденні танкові атаки сербів. За чотири місяці війни загинуло до 5,000 хорватів. Про свої втрати Сербія не повідомляє.

ПОГЛИБЛЮЄТЬСЯ ЕНЕРҐЕТИЧНА криза у Вірменії. Уряд обмежив працю телевізії, на третину зменшено освітлення міських і сільських вулиць. Закрито великі хемічні і цементні виробництва. Необхідної для нормального функціонування енерґії не має харчова промисловість, зокрема хлібопекарська.

ІНФОРМАЦІЙНЕ АҐЕНТСТВО „Балтія" з Литви повідомляє, що совєтські літаки-винищувачі все ще „охороняють" повітряні кордони Литви, перешкоджаючи цивільним літакам західних і середньоевопейських країн здійснювати рейси до Вільнюса. Не пропускаючи літаки і змушуючи їх повертати назад, совєтські винищувачі створюють небезпечні ситуації у повітрі над незалежними прибалтійськими республіками.

В ПОНЕДІЛОК, 4-ГО ЛИСТОПАДА, біля будинку амбасади ЗСА в Ірані відбулася багатолюдна демонстрація ісламських фундаменталістів. Вони спалювали американський і ізраїльський прапори і вигукували: „Смерть Америці!", „Смерть Ізраїлеві!" В резолюції мітинґу засуджується Мадридська мирна конференція.

У 12 ТАБОРАХ В'ЄТНАМСЬКИХ втікачів у Ґонґ-Конґу знаходиться 59.000 осіб. Понад 8,000 з них в найближчі дні буде депортовано назад у В'єтнам.

НЕЗАЛЕЖНЕ СОВЄТСЬКЕ інформаційне аґентство Інтерфакс повідомило про аварію на підприємстві в Сєвєродвінську, де будуються атомові підводні човни. У висліді аварії різко підвищився рівень радіяції.

„КОРОЛЬ ФУТБОЛУ" Едсон Арантес ду Насіменту, відомий у всьому світі як Пеле, дістав найвищу нагороду Бразилії — Національний орден гідности. Його спортовцеві вручив президент країни Фернандо Колльйор. Перелічивши заслуги трикратного чемпіона світу, керівник держави відзначив і теперішню велику працю Пеле у популяризації спорту, активну діяльність у ділянці охорони довкілля.

ПОСАДНИК МОСКВИ НАКАЗАВ ВВЕСТИ РАЦІОНУВАННЯ ХАРЧІВ

Москва. — Засоби масової інформації повідомляють, що брак основних харчових продуктів в Москві примусив посадника цього кількамільйонового міста ввести раціонування на харчові продукти, навіть на такі речі як хліб, м'ясо, масло, яйця, молочні вироби та інші кожноденні харчі, яких не вистачає не тільки в Москві, але в цілому Совєтському Союзі.

Харчові купони, кажуть прихильники посадника Ґавриїла Попова, „причиняться до справедливого розподілу тих харчових продуктів, які ще залишилися в державних магазинах міста, або тих, які надходять шляхом виміни з інших республік чи закордону.

Попов, виступаючи на телевізії заявив, що раціоналізація триватиме правдоподібно через зимові місяці аж до часу поки Совєтський Союз не отримає більшу кількість харчів: призначених йому Европейською економічною спільнотою, чи куплених за ґарантовані кредити у ЗСА, Канаді, Австралії і Японії.

У зв'язку із заповідженим переходом економіки Російської федерації у систему вільного ринку, про що говорив недавно на форумі Верховної Ради РСФСР президент республіки Боріс Єльцин, Попов погоджується, що зимові місяці будуть ще тяжкі, але в 1992 році ситуація буде поправлятися не тільки у зв'язку з переходом багатьох підприємств і колгоспів на приватну базу, але також у пов'язанні з торговельними договорами, які РСФСР підписала з багатьма країнами світу і республіками СССР.

Правду кажучи, ані Попов, ані Єльцин не надіються багато на центральний уряд і обіцянки президента СССР Міхаїла Горбачова, який, правдоподібно, не здібний вивести країну з економічної кризи. Якщо його толерують в СССР, то тільки з політичних міркувань і його збідностей чарувати Захід совєтськими перемінами і переходом СССР не тільки в систему вільного ринку, але у систему демократичних перетворень.

Очевидно, серед покупців, тобто консументів, розпочалась паніка у зв'язку з браком основних продуктів і дорожнечею. Наприклад, раніше кілограм салямі коштував в Москві дев'ять карбованців, тепер цього продукту в магазинах взагалі немає, а на чорному ринку салямі продають по 165 карбованців за кілограм.

Покищо взагалі не відомо, як керівники Москви думають забезпечити населення принаймні обмеженою кількістю харчів, бо з виступу Попова на телевізії не було ясно чи харчів стане москвичам через зиму. Він в кожному разі не входив в деталі і видачу харчових продуктів на купони.

Росіяни чекають на обіцяну Єльцином полегшу, але коли вона прийде ніхто не знає, — кажуть економічні спостерігачі.

ГРОМАДСЬКЕ ВІЧЕ В ДІТРОЙТІ

Дітройт. — Товариство Прихильників Народного Руху України при співучасті українських церков, УККА, УАКР та українських організацій Великого Дітройту влаштовують громадське віче в справі референдуму в Україні. Доповідачі: проф. Володимир Василенко, член делеґації України до Об'єднаних Націй,і проф. Василь Маркусь, містоголова Координаційного Комітету Допомоги Україні. Віче відбудеться в неділю, 10-го листопада, о год. 3-ій по полудні в залі Українського Культурного Центру, 26601 Ryan Rd., у Воррені, Миш. На цьому вічі всі установи, організації і громадяни будуть мати змогу зложити свої пожертви на Фонд Державобудування України. Пожертви можна складати також на окремі конта фонду у кредитівках „Самопоміч", число конта 10000 10383-07, „Будучність" 4764. Чеки слід виписувати на Rukh—Referendum або United Ukrainian American Relief Committee, Acct. 8236.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ ДЖОРДЖ БУШ висловив обережний оптимізм щодо продовження арабсько-ізраїльських контактів. „Переговори розвиваються добре, — сказав журналістам на покладі президентського літака пресовий секретар Білого Дому Марлин Фицвотер, додавши, що цитує слова Буша. — Ці зустрічі дали змогу зробити прорив, фактично дозволили встановити нову точку для розгляду проблем Близького Сходу. Перед нами ще довгий шлях і, мабуть, будуть невдачі, але ми не тратимо надії". Щодо державного секретаря Джеймса Бейкера, то він також настроєний оптимістично і висловив „особливе задоволення" підсумками палестинсько-ізраїльської зустрічі, назвавши її „добрим початком і кроком у правильному напрямі".

В НЮ ОРЛІНСІ ВІДБУЛИСЯ перші телевізійні дебати кандидатів на пост губернатора — колишнього губернатора демократа Едвина Едвардса і депутата нижньої палати законодавчих зборій стейту Луїзіяна Дейвида Дюка, зареєстрованого у Республіканській партії. Як і слід було очікувати, суперники говорили не лише про те, яким вони уявляють собі майбутнє Луїзіяни, але й про минуле один одного. Д. Дюк обвинуватив Едварда у фінансових порушеннях, підкресливши, що той за гроші милував злочинців. Демонструючи перед телевізійною камерою копії постанов про помилування за підписом Едвардса, Дюк сказав: „Дехто твердить, що він продавав їх, але я не знаю, продавав чи просто роздавав". 64-річний Едвардс нагадав виборцям минуле 41-річного Дюка і заявив, що якщо колишнього куклаксклєнця виберуть губернатором, то це відіб'ється як на туризмі, так і на капіталовкладеннях в економіку Луїзіяни, бо подорожні і промисловці не захочуть мати справу зі стейтом, яким керує неонацист.

ДЕРЖАВНИЙ СЕКРЕТАР Джеймс Бейкер повідомив, що відвідає цього місяця Китай. Китайське міністерство закордонних справ підтвердило це повідомлення і назвало його візиту „важливою подією в американсько-китайських відносинах". На думку багатьох коментаторів, ці відносини в даний час перебувають в занепаді. Охолодження відносин викликане кривавим придушенням китайською армією мирних студентських демонстрацій у Пекіні в червні 1989 року. Від того часу на Заході і, зокрема, у ЗСА постійно говорять про порушення прав людини в Китаї. Однак Бейкер буде обговорювати з китайськими керівниками не лише права людини. „Ми обговоримо справжні проблеми", — заявив державний секретар. Серед таких проблем в першу чергу економічні питання. Пекін покладає надії на зміцнення економічних зв'язків з Вашінґтоном, а Вашінґтон розраховує, що двостороння торгівля не перетвориться у вулицю з двостороннім рухом, коли ЗСА лише купують, але нічого не продають.

Український Музей: 15 років наполегливої праці

У редакції „Свободи" (сидять, зліва): Т. Тершаковець, д-р А. Кіпа, Ө. Ставнича; (стоять, зліва): О. Левицька, Л. Гайдучок і О. Тритяк.

Джерзі Сити, Н.Дж. (О. Кузьмович). — Здавалося б, що 15 років це короткий час у сьогоднішньому світі, коли дні і роки пролітають у прискореному темпі. Але 15 років для Українського Музею в Ню Йорку це таке накопичення наполегливої праці, що її не зміряти звичайними критеріями.

Про це, що УМ осягнув, писалося вже не один раз у нашій газеті, яка завжди прихильно відноситься до цієї культурної установи, віддаючи їй свої сторінки. Вичерпно писав про працю та успіхи музею перед двома роками його довголітній голова Управи та великий ентузіяст д-р Богдан Цимбалістий, який перебрав провід Музею від першої голови Управи Олександри Різник.

На жаль, коли УМ збирається святочно відзначати своє 15-річчя, д-ра Б. Цимбалістого вже немає між живими. Але життя іде, а Український Музей сьогодні стоїть перед ще більшими завданнями, як в роках коли його очолював д-р Б. Цимбалістий. Тому немає чого дивуватися, що велика група таких або подібних ентузіястів, як покійний голова Управи, з великим завзяттям взялася до підготови 15-річчя їм так близької культурної установи.

З того приводу витаємо у редакції „Свободи" членів спеціяльного комітету у числі шість, в тому п'ять активних членок СУА і УМ, Ліду Гайдучок, Олю Левицьку, Олю Ставничу, Тетяну Тершаковець і Оксану Тритяк та ведучого імпрезою, що має відбутися 1-го грудня д-ра Альберта Кіпу.

Пригадуємо д-р В. Кіпі, як гарно провадив він полуденком у 10-річчя УМ, і він скромно завважує, що не завжди є певність чи вдруге так добре щось вдасться. Але він нарівні із іншими членами комітету великий прихильник УМ і тому радо дав згоду на цей почесний обов'язок. Це він підкреслює нам, що сьогодні із змінами обставин в Україні важливість музею куди більша, як такого, що може бути посередником між мистцями України і Заходом. Він пригадує, що за останніх два роки в УМ було вже шість виставок наших художників з України, а в майбутньому буде ще більше, зокрема плянується окрему ґалерію на виставки з Україлни .В новому приміщенні.

Тут ми завважуємо, що особливо Національний Музей у Львові надіється на тіснішу співпрацю з УМ у Ню Йорку, про що ми вже

(Закінчення на стор. 4)

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК В ЧИКАҐО

Чикаґо. — Українське Лікарське Товариство Північної Америки, Товариство Українських Інженерів Америки та Об'єднання Українських Ветеринарних Лікарів влаштовують традиційний баль із презентацією дебютанток. Імпреза відбудеться 25-го січня 1992 року в Гілтон і Таверз готелі. Прихід із забави призначений на шпиталь Митрополита Андрея Шептицького у Львові. За інформаціями слід телефонувати на число (312) 27-UMANA.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Svoboda: (201) 434-0237 UNA: (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні: (202) 347-UNAW; (202) 347-8631 (факс.)

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Віднова дипломатичних зв'язків СССР та Ізраїля

У минулому тижні відбулося у Єрусалимі врочисте підписання акту про відновлення повних дипломатичних взаємин між Совєтським Союзом та Ізраїлем. Хоча цей акт мало змінить реальну ситуацію, бо Совєтський Союз перестав бути поважним чинником у міжнародній політиці і само його існування як одноцілої імперії має над собою знак запиту, проте Ізраїлеві залежало на розголошенні, що ось совєтська великодержава „навернулася" на правильний шлях і тому підписання цього документу зодягнено в параду з шампаном та компліментарними промовами совєтського міністра закордонних справ Бориса Панкіна та ізраїльського міністра Давида Леві.

Коли Ізраїль проголосив свою державу у 1948 році — СССР негайно визнав його. Але постачав зброю Єгиптові і Сирії та підтримував претенсії палестинців. Коли вибухла шестиденна війна між Ізраїлем і арабами у 1967 році — СССР зірвав дипломатичні зв'язки з Ізраїлем. Тому чотири роки відновлено консулярні зв'язки. Покращання відносин між СССР та Ізраїлем проявилося у поступовому облегшені еміґраційного закону в СССР, внаслідок чого в останніх трьох роках 350,000 жидів виеміґрували до Ізраїля. Безпосереднім поштовхом до відновлення дипломатичних взаємин були заходи Америки довести до міжнародної конференції для заведення миру на Близькому Сході. З різних можливих комбінацій — Ізраїль погодився взяти участь у такій конференції під спонсорством Америки і СССР. Ясно, що СССР не міг спонсорувати конференцію держав, з яких однієї не визнавав. Державний секретар Джеймс Бейкер під час своєї останньої подорожі до Москви „переконав" Міхаїла Ґорбачова, що треба ту справу поладнати і новопризначений совєтський міністер закордонних справ після невдачного „путчу" сталіністів слухняно полетів до Єрусалиму. У своїй промові на церемонії підписання цього документу признав, що було „історичною помилкою" зривати з Ізраїлем зв'язки, і висловив вдоволення, що цю помилку тепер направляється.

Це ніби невелика міжнародна подія, але характеристична для зміни міжнародної ситуації і для зміни ролі, що її у цій ситуації відіграють великодержави. Ще кілька літ тому Америка була принципово проти встрявання Совєтського Союзу у близькосхідні справи. У великій кризі довкола проблеми Ірак-Кувайт враз із загрозою опанування Іраком пребагатого нафтового басейну на Близькому сході — президентові Бушеві потрібний був голос СССР на Раді Безпеки Організації Об'єднаних Націй. Йому потрібною була формальна участь СССР у міжнародній коаліції 28-ми держав проти Іраку. Тепер ситуація радикально змінилася. Коли СССР зірвав був дипломатичні зв'язки з Ізраїлем у 1967 році, то зробив це в імені цілого бльоку держав за так званим Варшавським пактом. Тепер цього бльоку взагалі нема. І сам Совєтський Союз існує радше формально і насправді перестав бути загрозливою для Заходу імперією. І Міхаїл Ґорбачов не всилі більше у ніякій справі шантажувати Захід, так, як це робив, наприклад, у справі з'єднання Німеччини. Погана внутрішня ситуація у СССР знівелювала його значення і його ролю в міжнародному світі та знівелювала ролю Міхаїла Ґорбачова, президента цієї колись грізної імперії. Коли Америці треба було Совєтського Союзу для зорганізування конференції між Ізраїлем та арабським світом — цю справу Джеймс Бейкер поладнав без ніяких труднощів.

НА 22 ВІДСОТКИ ЗБІЛЬШИЛИСЯ за вісім місяців цього року надходження у державну скарбницю Польщі від експорту її промислової і сільськогосподарської продукції. На думку Центрального управління плянування країни, це зростання зумовлено розпочатою в 1991 році посиленою переорієнтацією польської індустрії зі східнього на західній ринок.

ЄГИПЕТСЬКА ГАЗЕТА „Аль-Ахбар" повідомила, що Азербайджан, Туркменістан і Киргизстан подали заяви про вступ до організації Ісламська конференція. [illegible] організації найближчим часом [illegible] ня.

Микола Руденко

УКРАЇНА ПЕРЕМОЖЕ

II.

Що ж сталося з людьми? Звідки раптом у Східній Україні з'явився інтерес до проблеми самостійної державности? Таких причин декілька. Мабуть, найперша і найголовніша і з них та, що колгоспники ось уже два роки отримують стільки хліба, як ніколи раніше. І хоч цьогорічний урожай багатим не назовеш, але хліба в селі більше, ніж будь-коли протягом шести колгоспних десятиліть. Колгоспники відгодовують по п'ятеро-шестеро кабанів, безліч птиці. Шкода, що все це піде не лише на українські базари. І тут виникає проблема захисту українського ринку. Потрібна українська валюта — і якомога швидше.

Звідки ж таке багатство у наших селах? Адже ж відомо, що українському урядові довелося закупити в Західній Европі 2,5 мільйони тонн кормового збіжжя, аби догодувати худобу до весни. Справа, як виявляється, дуже проста: український дядько боявся московських урядовців, а своїх не боїться — вони ж таки свої. Простіше кажучи, колгоспи не виконали норм поставки хліба своїй рідній українській державі — хай вона годує місто як хоче й чим хоче. У непристосованих приміщеннях згоряли тонни зерна, його вивозили в яруги та в річки, але везти в добре обладнані державні елеватори відмовлялися. В колгоспах лишилося хліба стільки, що його цілком досить, аби прогодувати українське населення протягом двох або й трьох років. Чисельно це виглядає так: близько 30 мільйонів тонн. Отож, щиро кажучи, громадську позицію селянства патріотичною назвати важко. Відограла свою ролю і недобра діяльність прихованих партократів, котрі в глибинах народу іще не втратили своїх позицій. Увесь свій авторитет вони сьогодні використовують на підрив молодої української держави.

Треба відверто сказати: це було вельми круте випробування для уряду. Жодні звернення й обіцянки не допомагали — навіть отакі: „Люди добрі! Здавайте зерно на елеватори, аби його не погноїти. Воно буде ваше, ми його вам повернемо. Здавайте!" Але й ці заклики нічого не дали — зерно лишається по селах, де його давно відучилися зберігати. Та й використовують це багатство далеко не кращим робом: найліпшою пшеницею годують тварин, переробляючи її на м'ясо.

І все ж після тривалих дискусій український уряд вирішив прикупити зерна за кордоном, а стосовно селянства виявити терпимість. Бо якщо добре подумати, то у колгоспного селянства є свій резон. Шахтарі, скажімо, мають змогу коли завгодно оголосити страйк — і держава вимушена йти на поступку. Колгоспники застрайкувати мають право лише тоді, коли врожай звезено в засіки. Не дати державі хліб по невигідних цінах — ото ж і є їхня форма страйку. Бо вже дійшло до того, що за одного комбайна треба віддати врожай з 300-400 гектарів. Та й доки ж це держава буде адміністративно призначати ціни на зерно? Де ж ваш прославлений ринок, яким ви так довго дражните селянство? То колгоспний дядько його без вас розпочне — своєю власною волею. Адже відомо, що ринок починається з хліба.

І коли селяни Східньої України відчули, що держава не збирається оголошувати їм війну, як це робилося протягом семи попередніх десятиліть, зашепотіли поміж собою тітки з дядьками: „Виходить самостійність — це таки не порожня балаканина".

Отоді й відкрилися вуха українця-східняка до голосу держави — бо вона таки й справді виявилася рідною ненькою, а не московською мачухою. Це зайве зауважити, що злісні випади проти України в московських засобах інформації відограють ролю корисного ферменту в пробудженні й становленні національної свідомости. Давно ж бо відомо: в будь-якій суспільній боротьбі супротивник виховує активніше, аніж це роблять друзі. Бо друзі тільки умовляють, а супротивник гамзелить кулаками під ребра. Таке виховання, хай йому грець, сприймається значно дохідливіше.

Окремо слід розглянути провокативний виступ „Московських новостей" — газети, яка досі здавалася найдемократичнішою. Справа виглядає так, що Україна попри власне бажання виявилася в розумінні потужности третьою в світі ядерною державою — після ЗСА і Росії. Корона гірка й тяжка: близько двохсот шахт з міжконтинентальними ракетами, ядерний арсенал Чорноморської фльоти, тактична ядерна зброя трьох військових округ — це така неймовірна могутність, що якби вона потрапила в руки диктатора типу Саддама Гуссейна, світ не міг би заснути ні на мить. На превелике щастя Україна надійно забезпечена від появи такого диктатора — отже забезпечений світ.

Україна понад усе прагне стати без'ядерною державою. Але ж отримавши у спадок такий ґрандіозний ядерний арсенал, як тепер нею стати? На це не лишень Україна, а й ніхто в світі не має відповіді.

Обговорювався такий варіянт: передати всі види ядерного озброєння Росії, Уряд якої крок за кроком перебирає все, чим володів колишній СССР. Мабуть, не варто пояснювати, що на Україні не знайшлося охочих це зробити. Найрозумніший вихід один: прийти до без'ядерности не окремо, бо це виявилося неможливим, а разом з іншими ядерними державами через уже розпочаті переговори.

Продовження буде.

З МОГО ВІКНА
Іванна Савицька

Розмова з паном радником

Осінь шелестилисто-золотиста прийшла в гості до нас. Осьдечки парк (п'ять дерев і дві лавки), і я розсідаюся на одній із них, і наставляю до сонця праве, артритичне плече. А сонце, сердешне вже не пече, не жарить, як бувало минулого літа, а гладить гей би своїми м'якими долонями, пестить крилом, не скажу, що масує, бо зараз посипляться телефони — де є той масажист, і скільки бере за півгодини масажу від старих пенсіонерів, старий він, чи молодий? А осьдечки надходить пан радник.

— Цілую руці, пані добродійко, я теж тут до сонічка націлюю зболілу спину. Як гарно, що буде з ким побалакати, а то моя Ніна така мовчазна, така неговірка, що я вже кругом онімів, в ченці постригтися хочу.

— Не йдіть до чужих! Постригтися можете в новоприбулого Віті, він щойно в підвалі відкрив свою фризієрню. Загримайте кулаком об одвірок чотири рази, бо дзвінок зіпсований, не працює. Вітя вас пострижe і помалює модно. Тепер всі так малюються, політики, дискутанти, делеґати, мистці. Чуб чорний, а над вухами сиве. Тай лисину вже накрийте. Вітя у тому мастак. Причіпить вам жмуток волосся над вашими кошлатими бровами і молодець з вас готовий. О, тай модний ви, пане раднику. Сорочинка у вас з фотографією, ціле Чикаґо на грудях.

— Та я купив собі кошулинку з бльондинкою, Мерілин Монро, але моя Ніна така ревнива, така підзорлива, відміняла її у „Дельті" на панораму міста. Навіть одягу вдягнути не можу за своїм власним вибором.

— Ну, годі нарікати! Хочете імпонувати довкіллю, викиньте чорні черевики, а купіть білі, і не в'яжіть шнурівками, хай волочаться по дорозі...

— Дякую пані добродійко за пораду, а ви вже тут довго сидите? Може б пішли зо мною до нашого МекДоналда на добру каву. Там роздають задурно таким молодим, як ми.

— Змилуйтесь пане раднику, киньте спокусу, не присідайтеся близько, біда не спить. Не цілуйручкайтесь голосно, бо ще хтось підслухає, будемо мати халепу, як підхопить еміґраційна преса. Тепер Америка дуже цнотливою стала. За ваше „цілую ручки" викидають з посади.

— Та я вже 15 років на пенсії, ласкава пані.

— А контрольна комісія в товаристві приклонників пива, то не посада?

— Я зовсім не розбираюся, про що вам йдеться, шановна пані.

— І не смійте тут розбиратися, сонце зайшло за хмари, простудитеся, а аспірина тепер дорога.

— Люба пані добродійко! Киньмо вже сперечатися, полиньмо у спогадах у добрі, старі часи, в молоді часи, коли ми в таборі Берхтесґаден кадриля танцювали в балевій залі над пекарнею. А кухар, пан Василь, бісився у підвалі, бо тріски із стелі летіли до отих амоніякових тортів з фасолевою масою на іменини для пана директора табору. Наші пані-лебідки (і ви пані добродійко), в сукнях із сіток проти москітів, з парашутів німецьких, мов ті крилаті русалки, плигали сухоребрі над пекарнею. Моя Ніна не любить танцювати, то натанцювався з панянками, натанцювався тоді (як то кажуть), „по саму спінку". А тепер уже не тягне, не кортить, хоч танці тепер свобідні, хочеш вертися самий, крути бедрами, чи сідай сверликом, все буде

(Закінчення на стор. 3)

М. Мельник

ПРО ПЕРЕХІД УКРАЇНИ ДО ВІЛЬНИХ РИНКІВ

Уряд і Верховна Рада України зробили дотепер дуже мало в напрямі переходу до вільних ринків. Чому це так?

Народ вільного ринку боїться. Той страх підтримує велика кількість адміністраторів — колишніх комуністів, яких вільний ринок позбавив би праці.

З другої сторони маємо значну кількість українських провідників, які мають здібність і можливість змінити публічну опінію в напрямі підтримки вільного ринку. В основному вони підтримують перехід до вільного ринку та, дивлячись на настрої населення, надто великого ентузіязму для ринкової економіки не виказують. У додатку, їхні дискусії на цю тему нерідко слабі і пахнуть кінцем XIX і початку XX століття. Притому всьому найцікавіша річ, мабуть, та, що проблема переходу до вільного ринку не є аж так скомплікована.

Почнімо від пропозиції про потребу та скорість переходу до вільного ринку. Українські провідники повинні на ціле горло „кричати", пропонуючи таку ідею: Україна абсолютно іншого вибору не має. Як я кількома наворотами підкреслював у минулому, економія із всеобхоплюючим плянуванням може існувати тільки за строгої політичної диктатури. В цього роду економії підприємства мусять робити те, що їм каже пляновик, інакше постане хаос. Хто чи що їх може змусити до виконання плянів? Загроза банкрутства їх до того не заставить, бо вона в такій економічній системі не існує. **Отже, в основному, залишається страх перед адміністративною, а то й кримінальною карою.**

Коли на території колишнього СССР того роду загроза перестала існувати, тоді й адміністратори підприємств почали не дотримуватись плянів. Наслідки такої поведінки є не тільки катастрофальні, але й чим раз більш очевидні. І тому варта б уже нарешті на цю тему дискутувати, бо тут, як сказано, ніякого вибору немає.

З якою скорістю переходити до вільного ринку? Воно аж дивно дивитись на таку велику кількість інтеліґентних людей, які радять не поспішати. Вони страшать людей вибухом інфляції, оберненням догори ногами структури цін і платень і масовим безробіттям. Невже ж ті люди не завважують, що довкола них діється? Адже ж економія України летить коміть головою в стан колосальної кризи. Наслідки цієї кризи можуть бути багато гірші, чим наслідки переходу до вільного ринку. І тому українські провідники повинні страшити людей наслідками затримання теперішньої системи, а не наслідками переходу до структури вільних ринків. Пощо чекати, аж цілковитий економічний хаос разом із соціяльними розрухами змусить урядових політиків до зміни економічної системи? Перехід до вільних ринків принесе без сумніву багато людських терпінь, та вони будуть менші тепер, ніж за два-три роки.

Іде там теж дискусія на тему приватної власности. І тут люди витягають старезні арґументи ідеологічного, філософічного, соціяльно-політичного забарвлення. Що в тому нового чи цікавого і як це може допомогти у рішенні про запровадження в Україні приватної власности?

Приватна власність є „conditio sine qua non" — обов'язкова умова — для фукціонування економії вільних ринків. Тому під сучасну пору фолософування на цю тему — зайве. Раз уряд України вирішив перейти до економії вільних ринків, тоді найголовнішим першим кроком це — закони про приватну власність. І то не закони з якимись обмеженнями в роді передвиборчих пропозицій Леоніда Кравчука, а закони, які існують у всіх модерних індустрійних країнах. Однією з найбільш основних характеристик таких законів, це не утруднення, а злегшення договірної (закони про контракти) торгівлю землею, сирівцями, будинками, та іншими. Арґументи соціяльної справедливости треба залишити для дебат про структуру податків, про соціяльне і медичне забезпечення і тим подібне.

На щастя, чолові кандидати на президента, себто Кравчук, Чорновіл і Лук'яненко, підтримують приватну власність. Та про важливі деталі цього роду законодавства вони багато не говорять. З точки зору таких деталів різниця між кандидатами є значна.

Далі маємо проблему грошей, банків і цін, торговельних, послугових і взагалі середніх і малих підприємств. Гроші, банки і ціни зі собою до такої міри пов'язані, що будь-яка рефома мусить заторкнути їх всіх разом, інакше реформа залишиться без бажаних наслідків.

Робити реформу грошей без того, щоб створити сітку приватних банків, це приблизно те саме, що наперед будувати залізничні вагони, а щойно тоді рейки. Та куди важливішою проблемою є грошова реформа, українські гроші і ціни.

У додатку до Ґорбачова, деякі західньоевропейські економісти радять українцям приблизно таке: ви уже маєте ситуацію, до якої Европа стремить, цебто спільний ринок і спільні гроші. Отже чому з того не скористати, чому „завертати назад"?

Порада ця — цілком непродумана. Щоб мати спільні гроші, держави мусять мати стабільні бюджети, а разом з тим стабільні ціни. Треба бути економічним фантастом, щоб вірити, що всі республіки колишнього СССР зуміють цього роду стабільність затримати. Затримання спільних грошей у колишньому СССР мало б сенс тільки тоді, коли б рішення про бюджет робилось у Москві, а не в Києві. Та це означало б ліквідацію

(Закінчення на стор. 3)

Василь Рябий

Хлопчик і сонце

Хлопчик сусідський
збирав на броді перлівниці зелені.
І раптом — сонце! —
пухнасті промені з руки звисали,
ледь зарожевлені кінчики
лоскотали зігнутий лікоть.
Він висипав геть усі перлівниці
і біг до берега,
щоб показати спіймане сонце
мамі, друзям, а потім усім іншим
людям.

Але, як це часто буває,
спіткнувся сусідський хлопчик
на камені круглому
і упав у ріку,
піднявши руку високо над собою.

Упав! — бризки не поспішаючи летіли
врізнобіч.
І десь серед них
було незаймане, чисте сонце
в ледь зарожевлених променях,
котре він хотів показати
мамі, друзям і усім, усім людям...

(Із збірки поезій — „Грань", Київ, 1990).

Святослав Гординський

ПОЇЗДКА В УКРАЇНУ

III.

Після оглядин пам'ятника у нас зараз виникла дискусія щодо бронзової таблиці у підніжжі пам'ятника, де комуністичний уряд виміг, щоб не було й згадки про те, що Шевченко поет національний. Для цього, ні пришив, ні прилатав, вибрано автентичну цитату з Шевченкового щоденника, написаного російською мовою 1857 року, про те, що Фултон і Ватт своїм винаходом парової машини перетворять світ... Парові машини з минулого сторіччя, виконавши свою корисну ролю, відійшли вже з історію, а духовні ідеї, висловлені поетом у своїх творах, живуть далі з атомною (для нас) силою енерґії.

З різних сторін мене запитували, який напис був би найкращий і я казав: чотири перші рядки „Заповіту". Всі з цим погоджувалися.

Мушу ще згадати, що в обширному і добре влаштованому Музеї поета поблизу пам'ятника я мав нагоду вписати в книгу гостей дві строфи свого вірша „Канів", надрукованого в І Збірнику „Слова" в Ню Йорку 1968 року. Довгі роки я не міг навіть мріяти, що зможу це колись зробити і записати саме в цьому місці свої рядки про те, що, як і в Святому письмі, початком усього є Слово.

На дальші оглядини Києва й околиць ми не мали вже часу, бо треба було їхати до Львова, а й Лубківський мав там справи.

* * *

До Львова ми прибули нічним поїздом у справді вигідних спальних вагонах. На двірці зустріла нас чимала [illegible] відвезено не то до готелю, а до великого модерного будинку однієї робітничої унії і розміщено в люксусовому трикімнатному апартаменті директорів. Була навіть вода, як не у водопроводі, то у відрі. З цього погляду щасливіші були одні з моїх знайомих, яких я згодом відвідав: у їх кам'яниці жила якась партійна „шишка", тож день і ніч будинок мав холодну і гарячу воду. Львів розрісся майже втричі більший, близько одного мільйона населення, пожерши сусідні села, де тепер стоять масивні шість-восьмиповерхові комплекси кам'яниць. Після 47 років неприсутности, проїжджаючи вулицями, я їх ледве пізнавав, одне, що лишилося з не то польських, а ще австрійських часів, це були ті самі викладені кам'яними кістками („котячими лобиками") вулиці, на яких авта хоч-не-хоч стримували свою швидкість.

Як і в Києві, ми мали до поїздок урядове авто з водієм. Ще того само дня ми, тобто Лубківський, секретар львівської СПУ Левко Різник і я з Ладою поїхали насамперед на Личаківський цвинтар відвідати могилу мого батька Ярослава. Обросла травою, як і весь цвинтар, могила з нагробником роботи скульптора Андрія Коверка була в доброму стані. Ми оглянули ще кілька могил моїх покійних приятелів і знайомих та поїхали на Янівське кладовище на могилу Антонича. Вона прикрашена справді мистецькою абстрактною скульптурою Теодозії Бриж, яка, одначе, викликає запит про те, чи і наскільки вона, ця скульптура, має зв'язок з творчістю поета, яка розвивалася на широкій базі від християнських до біологічних і космогонічних елементів.

Того ж дня ми поїхали до Музею Олекси Новаківського, що міститься в його колишній робітні недалеко собору св. Юра. Там була у 20-их роках його мистецька школа, в якій я студіював у 1924 — 27 роках Тут мене зустріла несподіванка — у двох кімнатах унизу влаштовано виставку моїх малюнків з львівських часів. Деяких я навіть не пізнав. Тому, що я знав про те, що Національний музей у Львові, який заряджує Музеєм Новаківського, плянує створити при цьому окремий відділ з творами колишніх учнів цієї школи, я привіз п'ять своїх малюнків з львівських часів. Це були намальовані ґвашем на папері формату газети карикатури-шаржі В. Стефаника, Є. Маланюка, Б.-І. Антонича, Д. Донцова і співака М. Голинського, які замовив у мене на равт Т-ва письменників і журналістів 1934 року Роман Купчинський. Отже, це була вже історія. Малюнки майже моментально оправлено в готові рами із склом і розвішано на стіні. Всіх шаржів було 12, але тільки ці збереглися...

Найкращі твори Новаківського виставлені у великій робітні на першому поверсі, де саме була наша школа. проте перше враження в робітні мене дезорієнтувало, але я швидко похопився чому; в моїх студентських роках через велику скляну стіну можна було бачити цілий собор св. Юра, а тепер усе було заслонене розрослими за більш як півсторіччя деревами. Потіхою для мене могло бути тільки те, що в своїй збірці картин Новаківського один блискучий „Св. Юр в огні" з 1919 року, що його я закупив у Парижі 1958 року.

У Львові був я 12 днів, весь час заповнених усякими імпрезами — оглядинами, роз'їздами, зустрічами. Щодо цих останніх, то львівська СПУ влаштувала мою зустріч у музеї Новаківського, де програмою була передача мені гарно оформленої грамоти почесного члена львівської СПУ. Після цього я мав півгодинну доповідь про свою працю над „Словом о полку Ігоревім", про свої знахідки-роз'яснення різних „темних" місць старого твору і працю над виданням поеми чужими мовами. Майстри сценічного слова Ю. Брилинський і С. Максимчук прочитали частини мого переспіву „Слова" й кількох інших поезій. Після цього довелося мені автографувати найменше півсотні моїх виданих минулого року у Львові поезій п.з. „І переливи брав, і динамічність ліній..."

Продовження буде.

ВСЯ ДИВІДЕНДА ДО ФОНДУ ВІДРОДЖЕННЯ УКРАЇНИ — УНС!

ДОРОГІ ЗЕМЛЯКИ!

Розкутим Прометеєм встає перед світом наша Україна. Сповняються мрії нашого національного пророка, провісника волі, поборника правди Тараса Шевченка. Ми славимо свого поета, возвеличуємо його як речника єднання українців у вільній соборній державі.

Недалеко уже той довгожданний день, коли на центральному проспекті Львова підніметься величава постать нашого Кобзаря. Очікується, що торжества з нагоди відкриття пам'ятника генію українського письменства відбудуться у Львові в травні 1992 року.

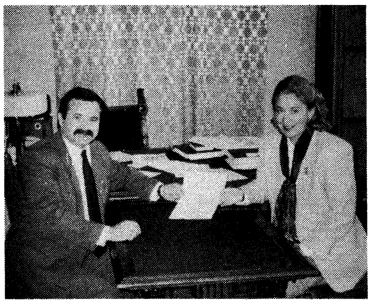
В імені влади Львова, усіх його мешканців ласкаво запрошую вас, шановні земляки, відвідати у цю пору батьківську землю, щоби разом вклонитися образу дорогої нам людини.

Незабутні враження від поїздки до Львова вам ґарантує туристична фірма Браво Інтернешенел, Інк., президентом котрої є Марта Федорів, що бере на себе організацію перевезення туристів з Америки на Україну.

До зустрічі у Львові!

Слава Україні!

Василь Шпіцер,
голова Львівської
Міської Ради народних
депутатів, голова
виконавчого комітету.

У Львові посадник Василь Шпіцер, передає Марті Федорів листа-запрошення.

„Чарівні струни" — наймолодший ансамбль бандуристів з України

До Америки приїхав наймолодший досі дитячий ансамбль бандуристів зі Львова. Вони — учні музичної школи ч. 4 у Львові, а їх музичним керівником є Ірина Содомора.

Музичні школи існують по всіх більших містах України. В самому Львові є також музична школа при консерваторії ім. М. Лисенка.

Одна з найбільш чисельних капель, куди приймають тільки хлопчиків, існує при Струсівській капелі бандуристів, що в Тернопільській області.

На сході України також є ряд музичних шкіл. Найбільш чисельною є Ялтинська, що в Криму, де існує вже довгі роки дитяча капеля бандуристок „Проліски".

Кілька років тому у Стритівцях біля Києва постала цілоденна школа гри на бандурі, директором якої є відомий на Україні бандурист Василь Литвин.

На Волині — в Кременці існує, мабуть, найстарша капеля бандуристок, яка бере свій початок від 1939 року. Місто Луцьк не лишився позаду. Там також є активна дитяча капеля бандуристів.

І, нарешті треба згадати, що на далекій Камчатці, у селі Поряках, також існує дитячий ансамбль бандуристок при дитячому садку. Там діти не тільки вчаться грати на бандурі, але під акомпаньямент бандури співають українські пісні, а при тому засвоюють українську мову.

Усі ті діти, до якої музичної школи вони не належали б, є спадкоємцями кобзарського мистецтва. Найважніше є те, щоб діти починали вивчати гру на бандурі вже від шести років. Школа Кобзарського Мистецтва вже понад 10 років тому випрацювала новий модель бандури — „бейбі полтавки". Вони в два рази менші від звичайних чернігівок, легкі і діти їх дуже люблять. У нас тепер є два майстри, які виробляють такі бандури, один в Ню Йорку, другий в Ошаві біля Торонто. Надіюсь, що вже скоро почнуть їх масово виробляти на Україні.

Виступають бандуристки з ансамблю „Чарівні струни".

„Чарівні струни" — вже сама назва підказує нам, що це мусять бути вибрані діти, музично обдаровані. Це діти різного віку: від 9 до 15 років. „Чарівні струни" — неодноразовий переможець обласних і республіканських конкурсів музичних шкіл. Дипломант Першого всесвітнього українського фолкльорного фестивалю „Громада", який торік відбувся у Львові. Учасник міжнародного фестивалю української поезії „Золотий гомін". Брали участь у фестивалі кобзарського мистецтва „Думи мої". Частий гість Занкічанських вечорів, присвячених М. Руденкові, Є. Сверстюкові, І. Світличному. Ансамбль також неодноразово виступав з великою програмою-звітом на телебаченні в передачах „Сонячне коло" і „Намисто". З успіхом виступав перед глядачами Перемишля, Вроцлава, Щеціна, Мюнхену. Ансамбль з членами Товариства ім. Т. Шевченка бере активну участь у доброчинних концертах на посвяченнях стрілецьких могил. Часто виступає перед дітьми східної України з метою відродження української пісенної творчости.

Тут, на еміґрації, батько кобзарства св. п. Г. Китастий, який любив молодь, а молодь любила його, постійно наголошував, що нашим головним завданням є шукати за молодими талантами кобзарського мистецтва.

Ось вони завітали до нас зовсім несподівано. Несподівано тому, що не мали могутніх спонзорів, які всте лили б їх приїзд заздалегідь приготованим розголосом.

Україна обдарована талантами. Ті молоді бандуристи ще кілька років тому часто мусіли включати до свого репертуару пісні, де оспівувалось „щасливе жит тя" большевицької імперії, в якій їм довелося виростати. Сьогодні вони є носіями нашого національного інструменту, який століттями передає нам неписану історію нашого народу.

Моє гаряче прохання до всіх тих, які будуть їх слухати. Підтримаймо їх фінансово не тільки тим, що прийдемо на їх концерт, але старайтесь з ними розмовляти. Пам'ятайте, що ті діти не приїхали до свояків. Прийдім масово на їх концерти, щоб вони могли бодай покрити кошти подорожі.

М. Чорний-Досінчук

Молодь Баффало — жертвам Чорнобиля

В суботу, дня 5-го жовтня, відбулася в Баффало небуденна імпреза. Під патронатом Баффалівської Округи Українського Народного Союзу влаштовано баль для презентації дебютанток при співучасті батьків дебютанток і комітету для допомоги жертвам чорнобильської катастрофи, на що призначено цілий дохід з імпрези.

І вона, ця імпреза, випала чудово.Поперше, баффалівська громада і гості з Канади заповнили залю вщерть — аж приємно було оком глянути. Були всі! Заля була чудово удекорована в трьох відтінях фіолетної краски бальонами.

Привітальне слово виголосив голова баффалівського чорнобильського комітету Іван Рішко, який провадив програмою вечора, в дуже, йому питомий, елеґантний спосіб. Він перш за все подякував дебютанткам, що вони рішили дебютувати в нашому середовищі і тим заманіфестували, що вони, як доросла молодь, вступають в ряди тих, яких палким бажанням є, щоби політична неволя України скінчилася. Трагічна пам'ять Чорнобиля є,на жаль,тривалим свідченням терпіння нашого народу, і ніколи не закінчене рабство генетичного характеру, коли слідуюче покоління і багато після нього є приречені до життя у фізичній аґонії. Нашим обов'язком є помогти їм, і вони, наші дебютантки, рішили в дні свого великого свята якраз це зробити — помогти!

Головну промову виголосив Роман Конотопський, голова Округи УНС. Він порівняв молодь України з молоддю еміґрації, кажучи, що сьогоднішня імпреза святкового характеру. В ряди дорослих входить наша молодь. Як інакше уклалось їх життя від тих їх братів і сестер, які перебувають в Україні і які стали жертвами трагедії Чорнобиля. Хоч імпреза ця для дебютанток радісна і весела по суті, вони пам'ятають про тих, яких доля засудила на дуже непевне майбутнє. І за це вам, дорогі дебютантки, від нас усіх щира подяка!. Вступаючи на нову дорогу життя, ви відчуваєте ту злуку з рідними своїми, пам'ятаєте про них і хочете їм помогти. Приклад вартий наслідування.

Потім кілька слів привіту від д-ра Юрія Іванова, лікаря з України.

По молитві, яку перевів о. Мар'ян Процик, подано вечерю, закінчив її молитвою о. Микола Стокотович.

І почалась презентація дебютанток, яку перевела авторка цього допису. Ось мої слова: „Сьогоднішній вечір буде завтра чудовим, незабутнім спомином для шести дівчаток, які завтра будуть паннами. Вони стоять там, оперті на рамя гордих татів, готові до може найкращої хвилини свого молодого життя. Вони входять в новий період життєвої дороги, а в ньому „багато різного". І я бажаю вам, щоб ви з того „багато різного" вміли вибрати все, що найкраще. А як хочете, щоб сонце вам в житті світило, носіть його, те сонце, в своєму серці. Встеліть свої дороги любов'ю і справедливістю — і вірою в себе.

Цього року Україна, та Україна, про яку ви співали пісень і деклямували вірші, але яка була для вас тільки ідеєю, мрією батьків, для вас нереальною — тепер набрала нових форм, вона дійсно є!

І та Україна чекає вашої помочі, чекає ваших талантів, вашого вміння. Вчіться, здобувайте знання і поможіть цій окраденій зі всього батьківщині ваших родичів, дідів і прадідів повернутися до своєї давньої слави і величі, стати могутньою державою і своїм монолітом і силою духа здивувати світ. Цього ми від вас чекаємо! І бажаємо вам успіхів на новій дорозі життя, а вашим батькам наші найщиріші ґратуляції і подяка за таких чудових дітей".

І почалась презентація. Під рясні оплески публіки входили на залю одна по одній, оперті на рамя своїх батьків, дівчата. Чудово виглядали в своїх вечірніх, білих як сніг, сукнях — їх партнери в смокінґах, батьки також. Все це відбувалось дуже настроєво і урочисто.

По презентації — перший танок, дебютантки з партнерами. Як білі метелики завирували в танці усміхнені личка ново-здекляррованих панночок. А потім танок з батьками. Гордість осяяла обличчя кожного батька — очі наче говорили: „дивіться, то моя доня!", а мама тільки приґлядалась з неприхованою радістю (вони ж, ці мами, напрацювались найбільше) Потім в танок пішли всі і бавилися аж до ранку.

І тут дуже відповідна фраза „радість ж журбою обнялася", бо свято це принесло немалий дохід, який як було вже сказано, призначений всеціло на Фонд Допомоги Дітям Чорнобиля. До головної Управи фонду передано 2,750.60 долярів.

Молодь Баффало — жертвам Чорнобиля!

Ірена Лаврівська

Дебютантки з партнерами (зліва): Аня Алексевич Лавні — Петро Лисинецький, Сузанна Вокер — Олександер Плешкевич, Тамара Тютюнник — Данко Кобзяр, Оленка Боднарська — Мирон Правак, Христя Пашковська — Марко Кальман, Орися Небесна — Марко Плешкевич. Зліва — Іван Рішко, справа Ірена Лаврівська.

Про перехід...

(Закінчення зі стор. 2)

незалежности України. Скільки українців підтримає таку ідею тільки тому, щоб мати спільні гроші?

Та навіть коли б економії республік були тепер уже такі стабільні, як економії европейських країн, то й тоді спільні гроші були б різнозначні зі значною втратою політичної суверенности . Втрата ця на просторі колишнього СССР була б багато більша, чим в Европі з огляду на переважаючу політичну і економічну могутність Росії. Над цього роду проблемою почали дискутувати в Европі після об'єднання Німеччини. Ця позиція Німеччини є без порівняння слабшою чим позиція Росії в колишньому СССР. Крім цього національні гроші дуже добре функціонують і в Европі, і в Північній Америці (ЗСА і Канада) і спільні гроші ніяких радикальних користей не принесли б. І врешті, воно цілком не є певне, чи Европа буде мати спільні гроші в недалекому майбутньому.

Коли ж ці гроші разом із звільненням цін впроваджувати? За три-чотири роки? Це було б економічне безглуздя. Пропоненти цього зволікання хочуть переконати загал, що нагле впровадження ринкових цін причиниться до колосальної підвишки цін і зробить жебраками цілу масу людей, доходи яких залишаться приблизно такі самі. До певної міри цей арґумент — конечний, але тільки тоді, коли звільнити ціни без грошової реформи.

Надія на те, що через три-чотири роки можна перевести економічне оздоровлення, після чого наслідки вільних цін були б менш болючі, є утопією. Під сучасну пору немає ніякої причини, щоб вірити, що урядові вдасться зменшити інфляцію і заставити підприємства до виконання плянів продукції і продажі державі харчових і споживчих продуктів. Цілком навпаки! Інфляція росте приспішеним темпом, а підприємства чимраз більше споживчих товарів продають за ринкові ціни і покупцям і спекулянтам радше аніж державі. І тому немає нічого гіршого, як зволікати із звільненням цін і впровадженням українських грошей і грошової реформи. Коли б в тому самому часі держава передала в приватні руки середні і малі підприємства і крамниці разом з тим почали б заохочувати селян до перетворювання колгоспів і радгоспів на кооперативи та акційні спілки, тоді на зворот економії в напрямі скорого росту із стабільними цінами не треба буде надто довго чекати.

Розмова...

(Закінчення зі стор. 2)

добре. Ну, годі, набалакалися, наговорилися, а моя Ніна післала мене за хлібом, буде ж мені на горіхи...

— Нате вам мої чотири, все що лишилося. Сама гризу кожної днини. Горіхи, кажуть дають рум'янці й енерґію.

Пан радник уже не цілуючи ручкався, а стримано вклонившись пошкандибав доріжкою вниз, де вже чекала на нього розлючена пані Ніна з качалкою у тремтливих руках....

Нова книжка

„Вибране, із статтей, проповідей і доповідей протопресвітера С. Ярмуся". Інститут Дослідів Волині, Вінніпеґ, Канада, 1991, 413 ст.

У липні 1991 року, накладом Товариства „Волинь" у Вінніпезі, з друкарні „Українського Голосу" вийшла збірка праць о. д-ра Степана Ярмуся, під загальним заголовком „Вибране". Збірка ця добре аранжована, тематично ілюстрована, а про зміст її в післяслові редакційної колеґії написано:

Всечесний о. д-р Степан Ярмусь відомий своїми публікаціями читацькій авдиторії так серед українців діяспори, як і в Україні. Крім того, його праця, а зокрема пасторальна філософія вже вийшла поза межі українського світу й здобуває місце на полицях наукових бібліотек та книжкових каталогів. Він приваблює людей свободою, отже — оригінальністю своєї думки, і властивим йому лагідним, але й безкомпромісовим антропоцентризмом. Тому і одна і друга риса домінує в усіх його творах, а пропоновану збірку — „Вибране..." вона об'єднує в ідеологічну цілість так з перспектив професійно пасторальних, як і філософських.

„Вибране із статтей, проповідей і доповідей" протопресвітера С. Ярмуся — це по суті, духово-релігійна читанка; тематично, це читанка універсальна, але принципово й послідовно горизонтальної релігійно-духової орієнтації. Всеч. о. д-р С. Ярмусь, як правило, (і це дуже вартісна риса його збірки!) уникає вертикально-теологічних абстракцій, а натомість виводить читача на площину практичного євангельського альтруїзму; він радить їй/йому пізнавати Божественні правди силою особистого душевного досвіду, а одночасно й настоює, що людина — то потенційна велика сила, що вона вільна в усіх своїх виборах і діях, хоч вона істота завжди суб'єктивно відповідальна. Це властиво, в цьому полягає особлива ціна й окраса людини, настоює автор. А така духова категорія, як святість — це просто природна доля людини.

Крім звернення уваги на особливе значення святкових переживань людини, тобто — на її істотне пересвідчення в усьому, що вона святкує, — автор присвячує доволі уваги самій людині, процесам її переживань, а особливо заставляє читача ознайомитися з найосновнішим у людини, — з процесом її покаяння, бо від чесноти покаяння залежить усе інше.

Методологічно, предметом специфічного задуму збірки є роздумування про святкові теми Різдва-Богоявлення Господнього, час Великого Посту і пов'язані з ним теми гріха й покаяння; далі трактується предмет святкувань Великодня й П'ятидесятниці, свят на честь Богоматері та деяких Святих і пов'язану з ними категорію святости. Автор роздумує також про материнство і проблеми материнства, про християнський дім та про проблеми виховання; він торкається проблеми християнізації людини, насвітлює важливіше з істоти Православія та мислить про людину на тлі упадку марксизму/комунізму. Далі наводиться інше, що стосується людини нашого часу, а в доповнення подається короткі тракти, які стосуються царини філософії релігії.

Перечислене, — це дійсно релігійно-духова читанка енциклопедичного характеру, або — курс для практичного ознайомлення людини з релігійними істинами й нормами, якого бракує так українській людині діяспори, як і нашим братам/сестрам в Україні, бо вони в одному випадкові і в другому, виростали без основного релігійного виховання.

Тематично, дана рідкісна, але дуже добре аранжована збірка — це книга так для пересічної людини, як і для інтеліґента. Властиво, то саме для інтеліґенції пропонується матеріял, що належить до царини філософії релігії.

Випускаючи цю книгу в світ, Редакційна Колеґія Інституту Дослідів Волині і Т-ва „Волинь" у Вінніпезі висловлює Всеч. о. д-ру С. Ярмусеві сердечну подяку за нагоду включити цю його цінну збірку в каталог видань наших організацій.

Ціна книжки 15 дол. Адреса замовлень: Research Institute of Wolyn P. O. Box 606 Winnipeg, Man., Canada R3C 2K3.

**Редакційна Колеґія
ІДВ і Т-ва „Волинь"
у Вінніпезі.**

У світлу пам'ять

д-ра Романа Миколаєвича

головного редактора 3-го тому „Шляхами Золотого Поділля" — ЗЕМЛЯЦЬКЕ ОБ'ЄДНАННЯ „ТЕРНОПІЛЬЩИНА" — Канада, жертвує 300 дол. на фонд референдуму 1-го грудня 1991 р., як допомогу Україні.

Достойній дружині покійного Наталці й родині висловлює щире співчуття.

**За Об'єднання Тернопільців Канади:
інж. Василь Вацик, голова
Оксана Сосновська, секретар**

Парлямент...

(Закінчення зі стор. 1)

цю над проєктом договору про економічну співпрацю і після врахування пропозицій України дозволити Урядові взяти до уваги його з наступною ратифікацією Верховною Радою. За пропозицію було 200 голосів. Її запропонувала Президія Верховної Ради.

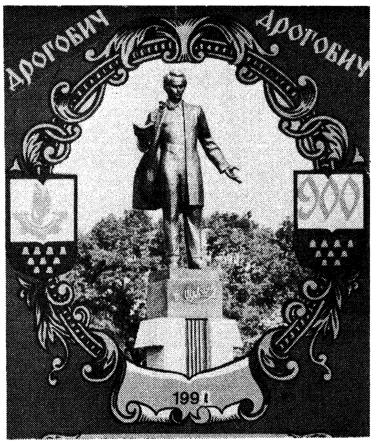
Друга пропозиція — вважати за необхідне, щоб Україна підписала договір про економічну співпрацю на засадах взаємовигідности. За пропозицією було 186 голосів. Її запропонували народні депутати України Матвієнко, Головатий, Пилипчук, які мали на увазі договір, згідно з яким Україна не входить до співтовариств, а підписує договір як окрема сторона: Україна плюс економічне співтовариство.

Третя пропозиція — доручити Урядові України продовжити працю над виробленням умов, на яких Україна може приєднатися до договору про економічну співпрацю, виходячи з інтересів народу України і необхідности стабілізувти економіку. За пропозицією було 214 голосів. Внесла її група членів Президії Верховної Ради України.

Четверта пропозиція Фокіна — дозволити Урядові України взяти до уваги договір про економічну співпрацю з можливою ратифікацією Верховною Радою України. За пропозицією було 236 голосів і вона перейшла.

Депутати виходили з того заложення, що Україну змушують підписати цей договір дуже жорстокі економічні обставини. В Україні 80 відсотків підприємств не можуть завершити своє виробництво, бо багато складових частин виробляється в різних республіках. Особливо дошкулює брак дерева для підкріплень шахт в Донбасі. З цієї причини припинили видобуток вугілля більшість донецьких шахт. Нафтопереробні заводи України спинилися через відсутність нафти. На бензинових станціях майже нема бензини, черги автомобілів стоять цілими ночами. Все це причинюється до того, що економічна криза в Україні може перетворитись в катастрофу. Єдиним виходом із цієї ситуації є включення економіки в процес, який існував протягом попередніх десятиліть. Але Україна відкидає будь-які спроби нав'язати їй вигідні для центру політичні умови.

900-ліття Дрогобича

Пам'ятник Т. Шевченка в Дрогобичі.

У прикарпатському місті Дрогобич відбулися в останньому тижні вересня цього року велелюдні святкові ювілейні відзначення, в яких взяли участь дрогобичани з діяспори. Вони злетілись із заокеанських країн, щоби бути свідками цих урочистих ювілеїв. Тридцять троє дрогобичан з ЗСА взяло участь в цих незабутніх ювілейних святкуваннях. Вони відвідали це своє славне історичне місто, ступали по дорогих місцях. Їм було приємно почути вітання посадника їх рідного міста, Мирослава Глубиша, який у своєму короткому слові сказав, що він радіє з можливости вітати дорогих гостей з далеких заокеанських країн.

Святкування ювілеїв почалися урочистим відзначенням 70-тиріччя першої Дрогобицької Української Коедукаційної Ґімназії.

Серед далеких гостей також були її абсольвенти. Свято відкрив ректор школи Михайло Ковалишин, який привітав вихованців цієї „альма матер", молодь, громадян, представників суспільно-громадських орґанізацій. Колишній абсольвент гімназії отець Іван Мак з Канади висловив подяку орґанізаторам незабутнього свята за запрошення на таку урочисту подію.

З побажаннями від Фундації „Рідна Школа" в ЗСА виступив Атанас Кобрин.

Вечером цього дня в міському театрі ім. Юрія Дрогобича відбувся святковий вечір, присвячений дев'ятсотріччю Дрогобича. Його відкрив голова міської Ради Мирослав Глубиш. У своєму схвильованому слові він згадав всіх дрогобичан, яких знищила диявольська система, а також усіх, хто творив і продовжує творити нову історію рідного міста Дрогобича.

В програмі вечора була доповідь професора Михайла Шалати, який говорив про історичні факти з життя міста. Він поінформував присутніх, що в діяспорі існує, Центральний комітет дрогобичан, який видав три томи історичних та етнографічно-побутових і мемуарних матеріялів „Дрогобиччина — Земля Івана Франка", і що четвертий том буде видано в Дрогобичі. Професор радіє, що на цих ювілейних святкуваннях, дякуючи долі, є присутні представники діяспори.

Свою промову Михайло Шалата закінчив закликом: „Хай живе вільна незалежна самостійна Українська Держава, а в ній — наш Дрогобич!".

Потім у програмі вечора була мистецька частина, в якій виступали хорові колективи, ансамблі, зокрема дитячий хореографічний ансамбль народного дому „Просвіта". Святковий вечір, присвячений дев'ятсотріччю Дрогобича, закінчено національним гимном „Ще не вмерла Україна".

Другий день ювілейних святкувань почався в народному домі виставкою мистецько-ужиткових виробів, яку зорганізував дрогобицький відділ „Союзу Українок". В тому самому часі у великій залі відбулося урочисте відкриття сесії Дрогобицької міської Ради народних депутатів, (радних), яка була присвячена дев'ятсотрічному ювілеєві міста. В тій сесії взяли участь не тільки голови міських і районових виконавчих комітетів Львівської области, але також керівники підприємств, і запрошені гості з діяспори, в тому числі й заступник голови Центрального комітету дрогобичан д-р Іван Куйдич, скарбник комітету Роман Микита і голова контрольної комісії комітету мґр Володимир Яців, як теж представники суспільно-громадських і політичних організацій.

Святкову сесію відкрив голова Міської Ради М. Глубиш, який у своєму слові згадав про найважливіші події з історії міста та про те, що пережило це місто на протязі цих дев'яти віків. Однак незважаючи на ці лихоліття, сказав посадник, „місто зберегло національний дух, а це треба завдячувати нашій Українській Греко-Католицькій Церкві, Просвіті, і Організації Українських націоналістів".

Привіти з нагоди цієї небуденної сесії виголосили заступник голови обласної Ради Іван Гель, міністер культури України Лариса Хоролець, полковник Панченко, голови міських і районних рад Львівської і інших областей, представники суспільно-громадських і політичних орґанізацій. Виступив теж з побажаннями представник від Центрального Комітету Дрогобичан із ЗСА д-р Іван Куйдич, який у своєму слові закликав, щоб ми в цій боротьбі за національне відродження України не спіткнулись на чомусь, не зупинились, але довели справу до кінця. Він побажав наполегливості і відваги, якнайскоріше закріпити реальну, а не паперову незалежність України. Цінні слова на цій сесії можна було почути від директора дрогобицького заводу автомобільних кранів Романа Сисина, який сказав, що довгий час наші підприємства підтримували імперську державу, яка все забирала, та тепер „настала пора для України жить". Він вірить, що наше місто впише ще немало сторінок в історію боротьби за повну політичну і економічну незалежність України. Святочне засідання цієї надзвичайної сесії, присвячене дев'ятсотріччю Дрогобича, починалось і закінчилось гимном „Ще не вмерла Україна".

Цього самого дня, в суботу, 21-го вересня, по закінченню святкової сесії, учасники зорганізованим походом попрямували вулицею Івана Франка на площу ім. Т. Шевченка, щоб взяти участь у відкритті пам'ятника Тараса Шевченка. Відкриття і посвячення пам'ятника відбулося в присутности п'ятнадцяти тисяч людей. Чин посвячення пам'ятника і площі провів владика Филемон, патріярший канцлер отець д-р Іван Дацько і інші священики.

Це велелюдне свято відкрив громадський діяч, письменник, професор Михайло Шалата, який у своєму слові сказав, що нарешті місто дочекалося цього великого дня. Професор згадав, що на святі є присутні гості з далекої Америки, Канади, Бразилії, Арґентини, Німеччини, з багатьох міст України, Литви, Молдавії. Пам'ятник авторства Івана Гончара, київського скульптора, народного художника України, і його племінника Анатолія Гончара відкривають школярі Уляна Кульчицька і Ігор Блажків. Перед очима народу появляється — Кобзар, молодий Тарас Шевченко, який прийшов на землю Івана Франка в такий особливий час. Церковний хор співає гимн „Боже Великий Єдиний", а Державна заслужена капеля бандуристів виконує „Заповіт" Тараса Шевченка.

У своєму виступі голова міської Ради розповів про нелегку працю демократів, про їхнє бажання перевести в життя те, що не встигли зробити полеглі патріоти — вибороти волю Україні. Щиросердечно вітають дрогобичан з святом заступник голови Львівської обласної Ради Іван Гель, поет і громадський діяч Роман Лубківський, міністер культури України Лариса Хоролець. Поетка Атена Пашко звертається до матерів України з проханням не народжувати рабів, але вільних дітей України". Депутат Верховної Ради України Степан Хмара, вітаючи дрогобичан зі святом, говорив про випробування, які випали на долю українського народу. Член екзекутиви Центрального комітету дрогобичан Роман Микита передав привіт-вітання дрогобичанам від голови Степана Гавриша і членів цього комітету з нагоди ювілейних святкувань. По привітаннях відбулася мистецька частина, в якій взяли участь Державна Капеля Бандуристів України, Державний Ансамбль пісні і танцю „Верховина", народна чоловіча капеля „Бескид" та інші професійні і аматорські об'єднання. Увечорі цього дня молодь забавлялася під звуки джазових оркестр.

Завершальний день святкувань відбувся в неділю на головному стадіоні міста театралізованим літературно-мистецьким святом. Також і в тому третьому дні святкувань були виступи визначних осіб з вітаннями. Зокрема виступив заступник голови Львівської обласної Ради Микола Горинь і інші суспільно-політичні активісти.З великою увагою присутні слухали виступ голови СКВУ Юрія Шимка, що вперше ступив на землю своїх батьків. Він підкреслив, що лише тоді народ здобуде визнання і шану, коли проявить свою рішучість і відвагу у змаганнях за волю і незалежність.

Потім була мистецька частина програми, в якій брали участь професійні ансамблі ім. Вірського, „Верховина" та інші. Свято завершилось виступом гурту дрогобицьких „Соколів", яких публіка нагородила гарячими оплесками. Ці урочисті ювілейні відзначування залишаться незабутніми для всіх, особливо для дрогобичан з діяспори, які були учасниками цих історичних святкувань.

Володимир Яців

Виступи...

(Закінчення зі стор. 1)

м'юнюка для прикладу подав їхню передплату всіх звідомлень про перебіг розправи з місцевої преси, яка була завжди дуже односторонньою. У наслідок того судді приходили на розправу з дуже одностороннім поглядом. Після виступу відбулася пресова конференція, що у висліді дало велику кількість статтей на перших сторінках місцевої преси. Цілий перебіг виступу було схоплено на відеострічку, яку будуть висвітлювати на телевізії Вернер кейбл у Мілвокі (русло 14). Перше висвітлення буде 9-го і 16-го листопада о год. 6:30 вечора, а вдруге висвітлять 18-го і 25-го листопада о год. 4-ій по полудні. Якщо громадськість буде телефонувати до телевізійної студії з коментарями, то ця стрічка може бути показана ще раз. Виступ записав на відеострічку Петер Фріч, професор у фільмовому департаменті Висконсинського університету у Мілвокі.

Поодинокі особи чи організації, які мають доступ до своїх місцевих телевійізних станцій можуть набути цю відеострічку для висвітлення у своїй місцевості в рамках програм „громадських послуг", що її має кожна телевізійна станція. Писати слід до: МАТА, c/o Producer Peter Fritch, 610 North 2nd Str., Milwaukee, Wisc. 53212; tel.: (414) 225-3560.

У ПОНЕДІЛОК, 4-ГО ЛИСТОПАДА, вперше в історії З'єднаних Стейтів Америки зустрілися зразу п'ять президентів — теперішній і чотири колишні. Президент Джордж Буш, а також Ричард Ніксон, Джералд Форд і Джиммі Картер приїхали в Саймі, Каліфорнія, в гості до Роналда Реґена на відкриття президентської бібліотеки Реґена. За традицією, що бере початок з часів президента Герберта Гувера, в країні створюються бібліотеки, в яких зібрані документи, так чи інакше зв'язані з життям і діяльністю даного президента. Бібліотека Р. Реґена — десята з ряду і найбільша за обсягом. Уже нині в ній зібрано 55 мільйонів різних документів і експонатів. Вважають, що кількість їх досягне 100 млн. Будівництво бібліотеки коштувало 70 млн. дол. Значна частина цих грошей була зібрана прихильниками і друзями Р. Реґена. Напередодні відкриття бібліотеки Реґен виступив на пресовій конференції. На відкриття бібліотеки приїхало понад 4,000 гостей.

ДЕРЖАВНИЙ КОМІТЕТ статистики СССР повідомив, що в країні зібрано 163 міл. тонн зерна — на 72 міл. тонн менше, ніж у 1990 році. Державне замовлення виконали лише шість областей Російської федерації, шість областей Білорусі і чотири области Казахстану.

Український...

(Закінчення зі стор. 1)

писали на сторінках нашого щоденника.

Наші гості інформують, що це є в пляні, бо завданням музею є саме плекати зв'язки з відповідними установами так американськими, як і з України, щоб в цей спосіб популяризувати українське мистецтво також в чужинецькому світі. В тій цілі тепер, між іншим, ідуть переговори з американським музеєм народного мистецтва, а збірки, що їх вже призбирав УМ, є часто уживані для популяризації української культурної спадщини. Над тим працюють постійно директор УМ Марія Шуст і теперішній голова Управи інж. Тит Геврик.

Тут допоміжними є двомовні каталоги УМ, які підготовляються з нагоди різних виставок дбайливо і професійно. Деякі із них здобули незвичайно широке зацікавлення не лише в американському світі але і в Україні, як ось наприклад „Втрачені архітектурні пам'ятки Києва".

Ми спільно згадуємо різні широковідомі акції та виставки УМ та його початки в 1976 році, що прийшли з ініціятиви Союзу Українок Америки, який постійно є опікуном УМ та його найбільшим спонзором. Завдяки ініціятиві СУА куплено на Другій авеню спільний із УККА будинок, в якому досі містяться виставочні залі та бюра УМ. Але вже після перших років виявилося, що приміщення безумовно за малі на таку централю українського культурного життя метрополії світу, тим більше, що його збірки зросли у справді американському темпі. Тому постановлено купити площу з будинком і переробити його відповідно на гідний музей, в якому можна б гостити без сорому також чужинецьких гостей.

І тут саме, як вияснюють нам наші гості з комітету, 15-річчя УМузею стало переломовим моментом, в якому вони виступають в нову фазу праці, а рівночасно кінчають іншу. З нагоди 15-річчя, яке відзначать особливо святково полуденком в Гелмслі Палаті, 455 Медісон авеню в Ню Йорку, має бути спалений мортґедж посілості при 6-ій вулиці, а з тим і початок збіркової акції на будову нового приміщення.

Члени Комітету імпрез з гордістю стверджують, що саме недавній показ моди над морем і з тим зв'язаний полуденок допомогли до придбання фондів на сплачення мортґеджу, як також причинилася до того телефонічна акція молодого українського адвоката Андрія Рака, про яку ми свого часу писали на сторінках „Свободи"

Тепер треба буде старатися зібрати якнайскорше принайменше половину гроша на будову нового приміщення УМ, яка в цілості коштуватиме біля 3 міл. дол. Першим почином до цієї великої збіркової акції є саме святкування 15-річчя, спонзорами якого стали відомі в українській спільноті Ню Йорку громадяни Анна і д-р Роман Алиськевичі, Дарія і д-р Володимир Гойдиші та Віра і Антін Шумейки.

Завдяки їхній великодушності, вияснюють нам гості, увесь прибуток з квитків на полуденок це чистий дохід і перший більший прихід на будову музею. Також ті, що виступають дають свої мистецькі таланти безплатно з думкою про допомогу музеєві, а є це такі знамениті музичні одиниці як соліст Метрополітальної опери бас Павло Плішка, піяніст Тома Гриньків і відомий широко в українських колах співочий ансамбль „ „Промінь" під керівництвом Богданни Волянської.

Як бачимо, імпреза підготована професійно і відповідно до своєї цілі. Комітет вислав досі вже 1,700 запрошень, але звертають нам увагу, що зацікавлені, які не дістали, а хотіли б прибути можуть до 20-го листопада зголошуватися до Музею безпосередньо, на адресу 203 Друга авеню, Ню Йорк.

Полуденок розпочинається о год. 1:30, а квитки коштують по 100 дол.

Український Ню Йорк гідно вітає 15-річчя своєї цінної культурної установи. На наше запитання, чи акція, яка тепер розпічнеться для перебудови, обмежена лише до метрополії, дістаємо вияснення, що буде вона проходити по цілих ЗСА, бо із мистецьких збірок та пересувних виставок користає українська громада в усіх її більших скупченнях. Тому дальша доля УМ мусить лежати на серці цілої нашої спільноти в Америці. Ширення і популяризація української культури, наших мистецьких здобутків і народної спадщини надто важливі, щоб їх можна принимати байдуже.